

Kaupunginhallitus	§ 8	18.01.2016
Kaupunginvaltuusto	§ 5	25.01.2016

Outokummun kaupungin lausunto hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi

12/00.01.01/2016

Khall 18.01.2016 § 8

Pääministeri Juha Sipilän hallitus on linjannut 20.10. ja 7.11.2015 tekemillään päätöksillä sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen uudistamisesta sekä perustettavien itsehallintoalueiden määrästä ja aluejaosta.

Itsehallinto-alueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettävät kolme itsehallintoaluetta tukeutuen lailla säädettävän työnjaon mukaisesti vaativimmissa palveluissa muiden itsehallintoalueiden palvelurakenteisiin siten, että sosiaali- ja terveydenhuollossa on maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään.

Hallituksen rahoituksen uudistamista koskevan linjauksen mukaan kunnilla ei voi jatkossa olla merkittävää vastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta. Itsehallintoalueiden rahoitusta valmistellaan ensisijaisesti valtion rahoitusvastuun pohjalta, minkä lisäksi myös osittain alueiden omaan verotusoikeuteen perustuvaa ratkaisua selvitetään.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, itsehallintoalueiden perustamista ja aluehallintouudistusta valmistellaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön ja valtiovarainministeriön yhteisessä hankkeessa, jota hallinnoidaan teknisesti sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö sekä valtiovarainministeriö pyytävät kunnilta lausuntoa hallituksen linjauksista.

Hallituksen linjauksen mukaan itsehallinto-alueet muodostetaan kuntajaon pohjalta. Kuntia pyydetään ottamaan lausunnossaan kantaa siihen, minkä maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kunta katsoo kuuluvansa sekä perustelemaan kannanottonsa. Tästä johtuen kunnille osoitettu lausuntopyyntö on kohdistettu valtuustolle. Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen laatimisessa.

Valmistelija/esittelijä: pl,ph/ph

Lisätietoja: va. kaupunginjohtaja Pekka Hyvönen, 044 755 9220, pekka.hyvonen@outokummunkaupunki.fi

Kaupunginhallitus
Kaupunginvaltuusto

§ 8
§ 5

18.01.2016
25.01.2016

Va. kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteenä olevan lausunnon hallituksen linjauksiin itsehallintoalue-jaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi.

Päätös:

Va. kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kvalt 25.01.2016 § 5

Päätös:

Kaupunginvaltuusto lisäsi yksimielisesti lausuntoon kohtiin

7. "... ja koska mm. Itä-Suomen yliopisto toimii sekä Pohjois-Savon että Pohjois-Karjalan alueella."

10. "Lisäksi ympäristöterveydenhuollon tehtävät pitäisi siirtää itsehallintoalueille."

Muilta osin hyväksyttiin kaupunginhallituksen ehdotus .

Otteen oikeaksi todistaa Outokummussa 1.2.2016



Jukka-Pekka Lätti
pöytäkirjanpitäjä

Liitteet

- 4 Hallituksen linjauksen perustelumuistio_virkatyönä tehty tausta-aineisto
- 2 Hallituksen linjaus aluejaon perusteet, sote-uudistuksen askelmerkit ja aluejakomalli
- 3 Hallituksen rahoituslinjaus-20102015
- 4 Lausuntopyyntö
- 5 Outokummun kaupungin lausunto hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote uudistuksen askelmerkeiksi STM068_00_2015

Lausuntopyyntökysely

Ohjeet:

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava -painikkeita. Kysely on mahdollista lähettää vastaamatta kaikkiin kysymyksiin, mutta osa kysymyksistä on merkitty pakollisiksi. Mahdolliset kysymyksiin annetut perustelut huomioidaan vastauksia analysoitaessa. Kyselyn lopussa on runsaasti vastaustilaa lausujien vapaamuotoisille kommenteille. Vastauksia on mahdollista muokata ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Keskeytä-painikkeesta kysely vie automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voi myös lähettää linkin sähköpostiisi. Viimeisen kysymyksen lopussa on Yhteenveto-painike, josta pääset tarkastelemaan laatimiasi vastauksia. Yhteenvetosivulta pääset muokkaamaan (Muokkaa vastauksia -painike) ja tulostamaan (Tulosta-painike) kyselyn. Tämän jälkeen kysely pitää vielä lähettää.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen yhteenvetosivun lopussa olevaa Valmis-painiketta. Lähettämisen jälkeen kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Tämä on kyselyn tekstitiedostoversio, jota voi käyttää lausuntopyynnön käsittelyn helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi menettelyä, jossa lausuntoa työstetään tekstitiedostomuotoisena ja käsittelyn lopuksi tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään kyselyyn.

Sähköisen kyselyn Internet-osoite:

<https://www.webropolsurveys.com/S/23CD4E7D9E3E90FB.par>

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:

Alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, s-posti tuomas.poysti@stm.fi
Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, s-posti pekka.jarvinen@stm.fi
Finanssineuvos Teemu Eriksson, p. 02955 30177, s-posti teemu.eriksson@vm.fi

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Riikka Friberg, p. 02951 63629, s-posti riikka.friberg@stm.fi
Osastosihteeri Jaana Aho, p. 02951 63395, s-posti jaana.aho@stm.fi

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi

Outokummun kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Lintumäki Päivi, sote-tilaajohtaja

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Hyvönen Pekka, va. kaupunginjohtaja

pekka.hyvonen@outokummunkaupunki.fi

p. 044 7559 220

Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimituksessa

25.1.2016

Toimielimen nimi

Outokummun kaupunginvaltuusto

Onko vastaaja*

kunta

sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue

maakunnan liitto

muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin

valtion viranomainen

järjestö

joku muu

Kysymykset

1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

3. **Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille:** Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Etelä-Karjala
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Savo
Kainuu
Kanta-Häme
Keski-Pohjanmaa
Keski-Suomi
Kymenlaakso
Lappi
Pirkanmaa
Pohjanmaa
Pohjois-Karjala
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Savo
Päijät-Häme
Satakunta
Uusimaa
Varsinais-Suomi

4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Outokummun kaupungin luontainen yhteistyö- ja asiointisuunta on Joensuu ja Outokumpu kuuluu Joensuun seutukuntaan.

Kaikki Pohjois-Karjalan maakuntaan tällä hetkellä kuuluvat kunnat sekä Etelä-Savon maakuntaan kuuluva Heinäveden kunta ovat valtuustojen yhtäpitävillä päätöksillä antaneet sosiaalipalvelujen, perusterveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon palvelujen järjestämistä vastuun uudelle perustetulle Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalolle (Siun Sote), niin että em. kuntayhtymä aloittaa palvelutuotannon 1.1.2017.

Koska Heinäveden kunta on osa Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalolla kuntayhtymää, Outokummun kaupunginvaltuusto puoltaa Heinäveden kunnan liittämistä Pohjois-Karjalan maakuntaan ja siitä mahdollisesti muodostettavaan itsehallintoalueeseen, mikäli Heinäveden kunta omassa lausunnossaan näin esittää.

5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?
Ratkaisu sopii Outokummulle.
6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveystalot muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.

Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys

Huoltosuhde ja sen ennustettu kehitys

Taloudelliset edellytykset

Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveystalotilanteiden saatavuus

Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus
Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko
Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne
Kielelliset erityispiirteet
Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat
Jokin muu, mikä?

7. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?
Pohjois-Savo, koska Kuopiossa on alueen yliopistollinen keskussairaala ja koska mm. Itä-Suomen yliopisto toimii sekä Pohjois-Savon että Pohjois-Karjalan alueella.

8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Itsehallintoalueilla tulee mahdollistaa valtakunnallisen perusratkaisun rinnalla se, että alueen kunnat ja kuntayhtymät pystyvät omilla päätöksillään joustavasti osoittamaan itsehallinnolle haluamiaan täydentäviä tehtäviä. Valtiolta siirtyvien tehtävien perusjakona on oltava se, että kehittämiseen liittyvät tehtävät tulevat kattavasti itsehallinnolle, mutta luvitukseen, valvontaan, kansalaisten oikeusturvaan, yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon sekä turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvät tehtävät on oltava jatkossakin valtiolla ja sen uudella aluehallinnolla. Valtiolle riittää jatkossa yksi nykyisten aluehallintovirastojen sekä ELY-keskuksista siirrettävien tehtävien ympärille rakentuva alueellinen organisaatio/hallinto, jolla voi olla valtakunnallinen toimivalta ja riittävä määrä palvelupisteitä maantieteellisen palvelupeiton varmistamiseksi kaikilla itsehallintoalueilla.

Maakuntien liittojen nykyiset tehtävät on siirrettävä kokonaisuudessaan itsehallintoalueille tai kunnille. Itsehallintoalueiden tehtäviin tulee kuulua myös maakuntien kansainvälisten suhteiden hoitaminen.

ELY-keskuksista itsehallinnolle siirrettävien aluekehitystehtävien tulee kattaa kokonaisuudessaan EU:n rakennerahastotehtävät sekä maaseutu- ja kalatalousrahaston tehtävät. Muutoinkin maaseutuasiat on syytä keskittää itsehallinnolle siten, että Maaseutuviraston ydintehtävänä on jatkossakin tukien maksatusviranomaisena

toimiminen. Lisäksi ELY-keskusten joukkoliikennetehtävät on luontevaa siirtää itsehallinnolle, sillä joukkoliikenne kytkeytyy vahvasti mm. ylikunnalliseen kaavoitukseen ja kuntien liikennepalvelujen järjestämiseen. Myös nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntatehtävät on tarkoituksenmukaista siirtää ELY-keskuksista ja AVI-virastoista itsehallintoalueiden hoidettavaksi. Samoin ympäristöä ja luonnonvaroja koskevat tehtävät luvusta lukuun ottamatta:

Vuosien aikana syntyneitä erittäin monimutkaisia ja maantieteellisesti/hallinnollisesti pirstoutunutta ELY-keskusten erikoistumistehtävärakennetta on yksinkertaistettava ja palautettava tehtäviä aidosti alueille itsehallintoalueiden tehtäväksi. Myös TEKESin päätöksentekoa ja resurssien kohdentamista on mahdollisuuksien mukaan tuotava lähemmäksi itsehallintoaluetasoa.

Valtakunnallisena ratkaisuna on selvitettävä ja harkittava huolella tarkoituksenmukainen ja aluelähtöinen tapa organisoida yritysrahoituksen sekä nykyisten ELYjen liikennevastuualueiden (joukkoliikenne kuitenkin itsehallinnolle) tehtävät. Ratkaisussa on huomioitava mahdollisuudet kiintiöidä itsehallintoaluekohtaisesti sekä yrityksille että liikennejärjestelmän kunnossapitoon ja kehittämiseen kohdistettavaa rahoitusta. Myös työllisyysasioiden hoitamisen ratkaisu on selvitettävä huolella akselilla valtio – itsehallinto – kunnat.

Pelastustoimen alueet sidotaan hallituksen päätöksen mukaisesti hallinnollisesti itsehallintoalueisiin. Pelastuslaitokset ovat maassamme merkittäviä ensihoitopalveluiden tuottajia. Pelastuslaitokset ovat tehneet sairaanhoitopiirien kanssa yhteistoimintasopimukset, joiden perusteella tuotetaan alueella ensihoitopalvelut. Yhteistyöllä on saavutettu merkittäviä kustannussäästöjä ensihoidon ja pelastustoimen palveluiden tuottamisessa. Samalla on pystytty kehittämään uusia toimintamalleja, joiden avulla on parannettu kuntalaisten saamien ensihoitopalveluiden laatua ja saatavuutta sekä kokonaisuutena toiminnan tuottavuutta. Hallinnollisesti pelastuslaitoksien ja sote-alueiden tulee olla saman oikeustoimijan alaisuudessa, jotta palveluiden tuottaminen joustavasti on mahdollista jatkossakin.

Lisäksi ympäristöterveydenhuollon tehtävät pitäisi siirtää itsehallintoalueille.

11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?

Kunnan sekä itsehallinto-alueen hyvinvoinnin edistäminen ja hyvinvoinnille asetetut tavoitteet tulee olla yhteisesti sovitut. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuuluu jo kuntalain mukaan kaikille kunnan eri hallinnon alueille. Strateginen suunnittelu, erilaiset toimenpide-ohjelmat ja suunnitelmat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tueksi tulee olla sekä osin yhteisiä että kuntakohtaisia, paikallinen tuntemus, näkemys ja asukkaiden/kuntalaisten erilaisuus huomioiden. Terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin tukemiseksi tarvitaan sekä sanktioita että kannustavia elementtejä, joilla tuetaan ja saavutetaan tavoitteita järjestelmällisesti. Kehittämistyön vahvistaminen tulee olla ensisijaisen tärkeää ja johdettua niin ulkopuolisen arvioijan tekemänä kuin sisäisin keinoin.

Itsehallinto-alueiden ja kuntien välisen yhteydenpidon varmistamiseksi tarvitaan sekä taloudellisia että henkilöstöresursseja.

Järjestöjen ja yhdistysten roolin merkitys ja niiden panostus hyvinvoinnin edistämiseksi tulee huomioida hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen suunnittelussa.

Kuntien ja itsehallinto-alueiden rajapinta-toimintoja on mm. hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, lapset ja nuoret, työllisyysasiat, maahanmuuttajatyö, asumisen erityiskysymykset ja asiointiliikenne. Kaikki edellä luetellut asiakokonaisuudet liittyvät myös laajasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Kuntia tulee kannustaa hyvinvoinnin edistämässä valtionosuuksien määräytymisen kautta. On huomioitava kunnan taloudelliset panostukset kuntalaisten hyvinvointia edistäviin ja tukeviin rakenteisiin esim. uimahallin ylläpitäminen, mikä hyödyttää myös muita alueen kuntia.

12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Turhaa itsehallintoalueisiin kohdistettavaa valtion normitusta ja ohjausta on vältettävä. Itsehallintoalueiden käytettävissä olevat resurssit on kanavoitava alueille kokonaisuutena.

Hallitus on linjannut, että itsehallintoalueiden yhteishankintaa ja tukipalveluja kehitetään koordinoitusti ja toimintoja mahdollisesti keskitetään. Tähän liittyen Pohjois-Karjalalla on näyttöä palvelu- ja yhteyskeskustoiminnasta. Esimerkiksi valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeiden päätoimipaikka on Pohjois-Karjalassa.

Lisäksi kuntien ja kuntayhtymien tietohallinnon ja kuntalaisten sähköisten palvelujen kehittämisessä on Pohjois-Karjalassa jo yli 15 vuoden kokemus ja osaaminen kuntaomisteisen Pohjois-Karjalan tietotekniikkakeskus Oy:n hallinnoimasta maakuntaverkosta, joka mahdollistaa laaja-alaisen ja yhteensopivien tietojärjestelmien ja resurssien yhteiskäytön.

Maakunnassa jo toimivat henkilöstöhallintoa palvelevat monet valtion palvelukeskukset ja ohjelmistoyritykset edustavat osaamista esim. suunnitteilla olevaa itsehallintoalueiden uutta yhteistä ICT-tietohallintoa silmällä pitäen.

Kuntien ja kuntayhtymien hankintatoimi on myös järjestetty pitkälti kuntien yhteistyönä Pohjois-Karjalassa. Esillä olevaan itsehallintoalueiden yhteisen hankintatoimen suunnittelussa Pohjois-Karjala edustaa myös vahvaa osaamista.

Pohjois-Karjala tarjoutuu pilottialueeksi ja aktiiviseksi vastuunkantajaksi koskien itsehallintoalueiden yhteisten tukipalvelujen, hankintaosaamisen ja ICT-ratkaisujen kehittämistä.

13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Nykyisen monikanavaisen rahoitusjärjestelmän purkaminen on hyvä asia.

Koska kunnilla ei jatkossa ole sote-palvelujen järjestämisvastuuta, palvelujen rahoittaminen kuntien toimesta on suljettava heti pois tarkasteltavista vaihtoehdoista, kuten rahoituslinjauksessa on arvioitukin.

Jatkossa tavoitteena tulee olla itsehallintoalueiden verotusoikeus. Rahoitukseen tulee liittää tasausjärjestelmä, mikä tasaa alueiden välisiä eroja.

Itsenäinen verotusoikeus takaa itsehallintoalueen itsenäisen päätöksenteon.